

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod angeli & sancti liberum habent arbitrium. Quod liberius erit liberum
arbitrium, quando peccare non poterunt. E

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

eere vel dimittere. Secundum quod nec in Deo, nec in his omnibus, qui tanta beatitudinis gratia sunt roborati, ut iam peccare nequeant, liberum arbitrium esse nequit. Sed quod Deus liberum arbitrium habeat August. docet, ita inquit: *Aug. ca. 30. in medio lib. 22. de civitat. Dei* Certè Deus ipse nunquid quoniam peccare non potest, ideo liberum arbitrium habere negand⁹ est? Amb. quoque ait, Paulus dicit, quia omnia operatur vnus atque idem spiritus, diuidens singulis prout vult, i. pro liberæ voluntatis arbitrio non pro necessitatis obsequio. *Ambr. in medio ca. 3. li. 2. de fide tom. 2.*

Qualiter in Deo accipitur liberum arbitrium. D

Sed aliter accipitur liberum arbitrium in creatore, quam in creaturis. Dei etenim liberum arbitrium, dicitur eius sapientissima & omnipotens voluntas, quæ nõ necessitate, sed libera voluntate omnia facit prout vult. Ideoque Hier. attendens non ita esse liberum arbitrium in Deo, sicut est in creaturis, ab ipso videtur liberum arbitrium excludere, in Hom. quadam de fil. prod. dicens: Solus Deus est in quem peccatum non cadit, nec cadere potest. Cætera, cum sint liberi arbitrii, in vtramque partem flecti possunt. Dũ ait, cætera, indicat liberum arbitrium sicut est in cæteris. nõ ita esse in Deo. *Hieron. ad Dam. papam circa finem, Tom. 3. Luca 15.*

Quod angeli & sancti qui tam beati sunt, habent liberum arbitrium. E

Angeli vero & sancti, qui iam cum Domino feliciter viuunt, atque ita gratia beatitudinis confirmati sunt, ut ad malum flecti nec velint nec possint, libero arbitrio non carent, vnde Aug. ait. *Aug. lib. 22. de ciuit. ca. 30. in medio.* Sicut prima immortalis fuit, quam peccando Adam perdidit, posse non mori, ita primum liberum arbitrium, posse non peccare, nouissimum, non posse peccare. Postea in ench. Sic oportebat prius hominem fieri, ut bene velle posset, & male. Postea vero sic erit, ut male velle non possit: nec ideo carebit libero arbitrio. Multo quippe liberi⁹ erat ar- *August. in princip. ca. 105. in Enc. Tom. 1.*

Cc 4 arbitrium

bitrium, quod omnino non poterit seruire peccato. Neque aut voluntas nō est, aut libera dicenda non est, qua beati sic esse volumus, vt esse miseri non solum nolimus, sed nequaquam prorsus vel le possimus. Sicut ergo anima nostra non habet nolle infelicitatem, ita nolle iniquitatem semper habitura est. Sed ordo seruandus fuit: quo Deus voluit ostendere quam bonum sit animal rationale, quod etiam peccare possit: quamuis sit melius quod peccare nō possit. Ecce his verbis euidenter astringitur, quod post beatitudinis cōfirmationem erit in homine liberum arbitrium, quo peccare nō poterit: & nunc in angelis est, & in sanctis qui cū Domino sunt: & tantō vtique liberius, quanto à peccato immunius, & ad bonum proni⁹. Quo enim quisque ab illa peccati seruitute, de qua scripū est: Qui facit peccatū, seru⁹ est peccati: longi⁹ abstinet, tāto in eligēdo bonū liberi⁹ habet iudiciū. Unde si diligenter inspiciatur, liberum videtur dici arbitrium, quia sine coactione, & necessitate valet appetere vel eligere quod ex ratione decreuerit.

Joannis 8. d.

De libertatis arbitrii differentia secundum diuersa tempora.

Ex prædictis perspicuum sit, quod maior fuit libertas arbitrii 1. quam 2. & 3. multo maior quam 2. vel 1. Prima enim libertas arbitrii fuit, in qua poterat peccare, & non peccare. Vltima vero erit, in qua poterit non peccare, & non poterit peccare. Media vero, in qua potest peccare, & non potest nō peccare: ante reparationem etiam mortaliter, post reparationem vero saltem venialiter.

De quatuor statibus liberi arbitrii in homine.

Et possunt in homine notari 4. status liberi arbitrii. Ante peccatum enim ad bonum nil impediebat, ad malum nil impellebat. Nō habuit infirmitatē ad malū, & habuit adiutorium ad bonū.

Tunc